

Protokoll fra møte i rovviltnemnda for region 8 den 14.10.2021

Sted: Tromsø, Fylkesbygget, møterom Senja nord, 1. etasje.

Tid: Torsdag 14. oktober kl. 10.–15.

Arbeidstid: 5 timer møte og 3 timer forberedelse

Deltagere:

Rovviltnemnda	Andre
John Karlsen, leder Karen Anette Oskal, nestleder Fred Johnsen Trine Noodt	Ann Maret J. Eira, Næring og rovvilt i Finnmark Berit Gjerstad, Mattilsynet Ørjan Holm, Norges Miljøvernforbund Birgit Dorothea Nielsen, Mattilsynet Torkild Tveraa, NINA Frank Valø, Troms Bonde- og Småbrukarlag Bjørn Tore Sjøfting, Finnmark Bondelag Ajna Nystad Skarstein, Troms Bondelag Jan Ottar Østring, Troms Bondelag Jon Arne Jørstad, Naturvernforbundet Aase Berg, SFTF Hans Ivar Hortmann, SFTF Rasmus Høyning, SFTF Andreas Røsæg, SFTF Deltakere per Teams: Magne Asheim, SNO Henrik Gaup Emil Halvorsrud, SNO Iris Hallen, SFTF

Sakliste

44/21	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 2
45/21	Orienteringer	s. 2
46/21	Saker til informasjon	s. 2
47/21	Effekter av klima og reintall på produksjon i reindrifta, foredrag v/NINA	s. 2
48/21	Rullering av forvaltningsplan for rovvilt – tidsplan og videre arbeid	s. 2
49/21	Ekstraordinært uttak av jerv – Finnmark Bondelag	s. 3
50/21	Kommunale og interkommunale skadefellingslag	s. 5
51/21	Retningslinjer for digital deltagelse på fysiske møter	s. 7

44/21 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Vedtak –

Godkjent som innstilt. Saksfremstillingene ble denne gangen sendt ut to dager før møtet. Rovviltnemnda presiserer at hovedregelen er at saksdokumenter skal sendes ut senest en uke før møtet.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møtet den 14.10.2021.

45/21 Orienteringer

Nemnda orienterer om aktiviteter siden forrige møte

Orientering fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Orienteringer fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

46/21 Saker til informasjon

Forslag til ekstraordinært uttak av jerv – Finnmark bondelag

Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag

Forvaltningsplan for rovvilt i region 8 – prosjektbeskrivelse 31.5.2021

Forvaltningsplan for rovvilt i region 8 – prosjektbestilling 14.10.2021

47/21 Effekter av klima og reintall på produksjon i reindrifta v/NINA

Torkild Tveraa holder et foredrag om effekter av klima og reintall på produksjon i reindrifta.

48/21 Rullering av forvaltningsplan for rovvilt – tidsplan og videre arbeid

– Vedtak –

Rovviltnemnda tar fremlegget om status til orientering. Rovviltnemnda forventer at prosjektleder er på plass i desember 2021, og ønsker et møte så snart prosjektleder er ansatt.

Rovviltnemnda ber Statsforvalteren lage utkast til et konkurransegrunnlag for kjøp av utredning om konsekvenser for innsnevring eller utvidelse av forvaltningssoner for gaupe, jerv og bjørn.

I prosjektbestillingen tilføres et effektmål 8: Forvaltningsplanen skal bidra til god dyrevelferd for beitedyr.

I prosjektbestillingens resultatmål 12 skal havørn nevnes som et eksempel på en viktig faktor som kan påvirke interaksjoner mellom rovvilt og beitedyr.

49/21 Ekstraordinært uttak av jerv – Finnmark Bondelag

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 deler Bondelagets bekymring over at lisensfellingskvotene på jerv ikke tas ut i Finnmark. Rovviltnemnda imøteser alle forslag til tiltak som kan bedre effektiviteten i lisensfelling, eller som her, til å finne effektive metoder for ekstraordinære uttak når lisensfelling ikke lykkes. Rovviltnemnda har ikke myndighet til å starte et slikt prøveprosjekt som Bondelaget skisserer. Vi ser at det er mange vurderinger som må tas, og vi antar at Miljødirektoratet allerede har vurdert dette, da de har virkemiddelet tilgjengelig for Statens naturoppsyn gjennom fellingsinstruksen. Rovviltnemnda vil be Miljødirektoratet redegjøre for dette på neste rovviltnemndsmøte.

Saksfremstilling

Sekretariatet gjengir her første tre avsnitt i punkt 3.3 Virkemidler tilgjengelige for Statens naturoppsyn v/fellingsinstruksen i *Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag*:

Klima- og miljødepartementet har fastsatt en egen Instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt (fellingsinstruksen). I instruksens punkt 2.1 heter det at SNO kan "Lede og gjennomføre uttak når Miljødirektoratet av eget tiltak beslutter, eller etter søknad treffer vedtak om uttak av vilt med hjemmel i naturmangfoldloven § 18, og vedtar at det statlige fellingslaget tar ansvaret for fellingene." Jf. instruksens punkt 3.1 kan SNO "... uten hensyn til de regler som ellers gjelder, jf. viltloven § 35, velge den etter forholdene mest hensiktsmessige metode i arbeidet med uttak av dyr ..." Videre heter det i punkt 3.3 at "Det statlige fellingslaget skal opparbeide kompetanse innenfor aktuelle metoder for uttak av dyr, og utvikle mest mulig effektive, sikre og dyrevelferdsmessige forsvarlige metoder."

Dette betyr at det i praksis er Miljødirektoratet som kan beslutte om uttak av rovvilt og iverksette SNO sin bruk av særlige virkemidler/metoder. I særlige tilfeller kan det også være KLD som beslutter slike uttak. Når SNO har fått et slikt oppdrag blir valg av metoder og virkemidler vurdert ut fra hensiktsmessighet i hvert enkelt tilfelle, og vil blant annet variere med art som skal felles, årstid, område, sikker jobbanalyse og tilgjengelige ressurser. Uansett valg av virkemidler skal hensynet til dyrevelferd vurderes og ivaretas.

Fellingsinstruksens punkt 3.2 bekrefter at SNO, jf. naturoppsynsloven og motorferdselsloven, har anledning til å benytte motorisert ferdsel i utmark i fellingsoppdrag. Denne adgangen gjelder uavhengig av kommunale dispensasjoner og grunneiers tillatelse. Bruk av motorkjøretøy er primært et aktuelt virkemiddel på snøfjøre og kan omfatte bruk av snøskuter og/eller helikopter for effektiv og sikker gjennomføring av oppdraget. Snøskuter eller helikopter benyttes både til frakt av personell og utstyr, lokalisering av dyr og direkte til innfangning eller felling av dyr. Helikopter er et helt nødvendig virkemiddel vinterstid dersom dyr skal immobiliseres før eventuell avliving. Immobilisering gjennomføres av dyrevelferdsmessige årsaker når jerv skal felles i yngletida for å unngå at lakterende tisper felles fra hiliggende unger.

50/21 Kommunale og interkommunale skadefellingslag

– Rovviltnemnda –

Appell for kommunale og interkommunale skadefellingslag på store rovvilt og kongeørn

I Finnmark er det fire kommunale skadefellingslag, i Troms er det fire interkommunale lag. Om de er kommunale eller interkommunale har med hvordan de er organisert å gjøre. Både kommunale og interkommunale lag virker over flere kommuner, og kan ved behov gis oppdrag utenfor sitt normale virkeområde.

Når det søkes om skadefelling er hovedregelen at Statsforvalteren skal benytte seg av kommunale/interkommunale skadefellingslag til å utføre oppdraget. Det bevilges midler årlig til både trening og kursing av medlemmer i disse skadefellingslagene og formaliteter er på plass slik at de kan gjøre seg klar og dra ut umiddelbart. Skadefellingslagene har kommunene satt sammen av dedikerte og motiverte personer som ofte også er tilknyttet reindrift- og saueneæring, og som samlet har lokalkunnskap om store deler av regionen.

Når Statsforvalteren gir skadefellingstillatelse er det den administrerende kommunen vi forholder oss til. Disse åtte administrerende kommunene kan ved behov avtale seg imellom å bruke personell og materiell som de besitter for best mulig måloppnåelse ved fellingsoppdrag.

Suksess

Den enkelte næringsutøver som er rammet av rovvilt blant sine dyr, har oftest nok med å ivareta/gjete/passe/sanke/samle sine dyr, og lite ressurser til å administrere og/eller drive skadefellingsforsøk parallelt. Vi ser at de kommunale og interkommunale skadefellingslagene har blitt stadig mer profesjonalisert. De lykkes i dag ofte med rask effektivering av fellingsstillatelser som blir gitt. Dette er helt avgjørende for en forvaltning med levedyktige rovviltbestander og minst mulig tap av beitedyr.

Rovviltnemnda vil derfor takke kommunene for den innsatsen som er lagt ned politisk for å opprette de kommunale skadefellingslagene. Videre for den innsatsen som gjøres administrativt i kommunene for å drifte skadefellingslagene. Dette gjelder blant annet dialog med Statsforvalteren før, under og etter fellingsoppdrag og det gjelder ansettelse og kontrakter for personell, administrasjon av laget gjennom utbetaling av lønn samt krav om refusjon fra Statsforvalteren. Det gjelder vurderinger samt innhenting av dispensasjoner etter motorferdselsloven eller hundeloven. Det gjelder søknader om støtte til trening og kompetansehevende tiltak for fellingspersonellet og søknader om støtte til innkjøp av materiell som skadefellingslaget har bruk for.

Videre vil Rovviltnemnda takke for den innsatsen som skadefellingsledere og fellingspersonell gjør. Det er et mål at dere sjelden får oppdrag, men når oppdraget gis er det desto viktigere at dere er beredt. Det har dere vært de siste årene.

Rovviltnemnda oppfordrer kommunene til å ta vare på og dyrke videre den kompetansen som er i kommunenes administrasjon og i skadefellingslagene. Og vi minner samtidig om at Klima- og miljøministeren i 2015 slo fast at «Kommunene har ansvaret for administrasjon av de kommunale

skadefellingslagene. Dette hører til de ordinære oppgavene, på lik linje med annen kommunal viltforvaltning.» (svar av 31.8.2015 på skriftlig spørsmål fra Helga Pedersen (A) til klima- og miljøministeren).

Roviltnemnda vil fortsette sitt arbeid for at kommunene som administrerer kommunale og interkommunale skadefellingslag skal få tilført øremerkede midler for denne oppgaven som er en forutsetning for en velfungerende rovviltforvaltning.

Beredskap

Både dyreeier, beitelag og kommune kan søke om skadefelling. I akutte saker kan Statsforvalteren på eget initiativ fatte vedtak om skadefelling. Samtidig med at Statsforvalteren vurderer om det skal gis fellingstillatelse er det vanlig at administrerende kommune kontaktes, slik at de igjen kan forberede fellingsleder på at det kan komme en fellingstillatelse snart. Da er det viktig at Statsforvalteren har en eller flere kontaktpersoner i kommunen. Ofte er det en stor fordel om disse kan kontaktes utenfor ordinær arbeidstid. Statsforvalteren gir ikke skadefellingstillatelse til et lag uten først å ha vært i dialog med administrerende kommune.

Kommunen bør ha en oversikt over hvem som kan delta når i sitt fellingslag, og det bør være en dialog med andre vertskommuner om tilgjengelig personell og materiell.

Kommunen må i dialog med fellingsleder kunne vurdere om fellingslaget har den nødvendige kompetansen for å utføre et gitt oppdrag, hva er det eventuelt som mangler? Skal fellingslaget be om bistand fra SNO?

Kommunen bør vurdere om fellingslaget har de nødvendige verktøyene for å lykkes med oppdraget? Hva kan ev. gjøre muligheten for å lykkes bedre? Hvem skal kontaktes?

– Sekretariatets forslag –

Appell for kommunale og interkommunale skadefellingslag på store rovvilt og kongeørn

Organisering

I Finnmark er det fire kommunale skadefellingslag, i Troms er det fire interkommunale lag. Om de er kommunale eller interkommunale har med hvordan de er organisert å gjøre. Både kommunale og interkommunale lag virker over flere kommuner, og kan ved behov gis oppdrag utenfor sitt normale virkeområde.

Når det søkes om skadefelling er hovedregelen at Statsforvalteren skal benytte seg av kommunale/interkommunale skadefellingslag til å utføre oppdraget. Det bevilges midler årlig til både trening og kursing av medlemmer i disse skadefellingslagene og formaliteter er på plass slik at de kan gjøre seg klar og dra ut umiddelbart. Skadefellingslagene har kommunene satt sammen av dedikerte og motiverte personer som ofte også er tilknyttet reindrift- og sauenæring, og som samlet har lokalkunnskap om store deler av regionen.

Når Statsforvalteren gir skadefellingstillatelse er det den administrerende kommunen vi

forholder oss til. Disse åtte administrerende kommunene kan ved behov avtale seg imellom å bruke personell og materiell som de besitter for best mulig måloppnåelse ved fellingsoppdrag.

Suksess

Den enkelte næringsutøver som er rammet av rovvilt blant sine dyr, har oftest nok med å ivareta/gjete/passe/sanke/samle sine dyr, og lite ressurser til å administrere og/eller drive skadefellingsforsøk parallelt. Vi ser at de kommunale og interkommunale skadefellingslagene har blitt stadig mer profesjonalisert. De lykkes i dag ofte med rask effektivering av fellingstillatelser som blir gitt. Dette er helt avgjørende for en forvaltning med levedyktige rovviltbestander og minst mulig tap av beitedyr.

Rovviltnemnda vil derfor takke kommunene for den innsatsen som er lagt ned politisk for å opprette de kommunale skadefellingslagene. Videre for den innsatsen som gjøres administrativt i kommunene for å drifte skadefellingslagene. Dette gjelder blant annet dialog med Statsforvalteren før, under og etter fellingsoppdrag og det gjelder ansettelse og kontrakter for personell, administrasjon av laget gjennom utbetaling av lønn samt krav om refusjon fra Statsforvalteren. Det gjelder vurderinger samt innhenting av dispensasjoner etter motorferdselsloven eller hundeloven. Det gjelder søknader om støtte til trening og kompetansehevende tiltak for fellingspersonellet og søknader om støtte til innkjøp av materiell som skadefellingslaget har bruk for.

Videre vil Rovviltnemnda takke for den innsatsen som skadefellingsledere og fellingspersonell gjør. Det er et mål at dere sjelden får oppdrag, men når oppdraget gis er det desto viktigere at dere er beredt. Det har dere vært de siste årene.

Rovviltnemnda oppfordrer kommunene til å ta vare på og dyrke videre den kompetansen som er i kommunenes administrasjon og i skadefellingslagene. Og vi minner samtidig om at Klima- og miljøministeren i 2015 slo fast at *«Kommunene har ansvaret for administrasjon av de kommunale skadefellingslagene. Dette hører til de ordinære oppgavene, på lik linje med annen kommunal viltforvaltning.»* (svar av 31.8.2015 på skriftlig spørsmål fra Helga Pedersen (A) til klima- og miljøministeren).

Beredskap

Både dyreeier, beitelag og kommune kan søke om skadefelling. I akutte saker kan Statsforvalteren på eget initiativ fatte vedtak om skadefelling. Samtidig med at Statsforvalteren vurderer om det skal gis fellingstillatelse er det vanlig at administrerende kommune kontaktes, slik at de igjen kan forberede fellingsleder på at det kan komme en fellingstillatelse snart. Da er det viktig at Statsforvalteren har en eller flere kontaktpersoner i kommunen. Ofte er det en stor fordel om disse kan kontaktes utenfor ordinær arbeidstid. Statsforvalteren gir ikke skadefellingstillatelse til et lag uten først å ha vært i dialog med administrerende kommune.

Kommunen bør ha en oversikt over hvem som kan delta når i sitt fellingslag, og det bør være en dialog med andre vertskommuner om tilgjengelig personell og materiell.

Kommunen må i dialog med fellingsleder kunne vurdere om fellingslaget har den nødvendige kompetansen for å utføre et gitt oppdrag, hva er det eventuelt som mangler? Skal fellingslaget be om bistand fra SNO?

Kommunen bør vurdere om fellingslaget har de nødvendige verktøyene for å lykkes med oppdraget? Hva kan ev. gjøre muligheten for å lykkes bedre? Hvem skal kontaktes?

51/21 Retningslinjer for digital deltagelse på fysiske møter

– Rovviltnemnda –

Rovviltnemnda ønsker å legge til rette slik at nemndas fysiske møter kan følges digitalt. Da etter påmelding. Hovedregelen er at medlemmer av rovviltnemnda skal forsøke å møte fysisk når det arrangeres fysiske møter. Ved behov kan også medlemmer være representert digitalt.

– Sekretariatet –

Sekretariatet ber rovviltnemnda gi tilbakemeldinger på hvorvidt/hvordan det skal legges til rette for digital deltagelse på fysiske møter. På bakgrunn av tilbakemeldinger vil sekretariatet til neste møte foreslå retningslinjer for digital deltagelse på rovviltnemndas fysiske møter.